Dosarul nr.2a-546/25 (2-24082344-03-2a-23042025)
Judecătoria Orhei, sediul Telenești
Judecător Gh. Popa

CURTEA DE APEL NORD
DECIZIE

11 noiembrie 2025 **municipiul Bălţi**

Colegiul civil şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Nord
în componenţă:
preşedintele şedinţei, judecătorul Elena Grumeza,
judecătorii Ivan Parii și Natalia Costaș,
grefier Olga Topada,
examinând în ședință publică, cererea de apel declarată de Nina Dubic împotriva hotărârii judecătoriei Orhei, sediul Telenești din 20 ianuarie 2025 emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de AEÎ „Microîmprumut” către Alexei Aramă, Nelea Aramă și Nina Dubic privind încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată,

a constatat:

Pretențiile reclamantului:

1. La 24 iulie 2024, reclamanta AEÎ „Microîmprumut” a depus o cerere de chemare în judecată către Aramă Alexei, Aramă Nelea și Dubic Nina prin care a solicitat:

- ✓ încasarea în mod solidar a datoriei în sumă de 79 000 lei
- ✓ încasarea dobânzii contractuale în sumă de 12 700, 54 lei
- ✓ încasarea cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 5000,00 lei, taxei de stat în mărime de 3301,00 lei.

2. În motivarea acțiunii s-a invocat că, la 21 august 2023 între AEÎ „Microîmprumut” și Aramă Alexei a fost încheiat contractul de împrumut nr.CRC.21.055043.02 privind acordarea unui împrumut în mărime de 79 000,00 lei cu o dobândă în mărime de 39 % anual cu scadența finală la 10.12.2026.
3. Reține că, reclamantul și-a executat obligația contractuală și a transmis pârâtului suma de bani conform dispozițiilor de plată: dispoziția de plată nr. 143 din 21.08.2023; dispoziția de plată nr. 159 din 12.09.2023; dispoziția de plată nr. 169 din 29.09.2023; dispoziția de plată nr. 171 din 04.10.2023.
4. A mai invocat că în vederea garantării executării obligațiilor asumate conform contractului de împrumut și anume rambursarea împrumutului, dobânzilor, penalităților și a altor plăți aferente, de către Aramă Nelea și Dubic Nina au fost semnate contractele de fidejusiune prin care ultimii s-au obligat solidar la executarea obligațiilor.

5. În perioada de până la depunerea cererii de chemare în judecată, pârâtul a înregistrat în repetate rânduri datorii nerespectând graficul de rambursare prevăzut de contractul de împrumut. Despre acest fapt pârâtul și copârâții au fost înștiințați prin telefon și în scris - prin scrisori de avertizare, însă fără rezultat. Conform calculelor efectuate, la data înaintării cererii de chemare în judecată pârâtul a acumulat o datorie în sumă de 91 700, 54 lei.
6. Adițional reclamanta a propus de a fi soluționat conflictul pe cale extrajudiciară cu achitarea datoriei integrale, dobânda restantă precum și despre intenția reclamantului de a acționa în judecată, în cazul în care nu vor efectua plățile conform contractelor și somației. Somațiile au fost transmise la data de 29.04.2024 fiind recepționate conform avizelor de recepție, pentru pârâtul Aramă Alexei la data de 10.05.2024, pentru Aramă Nelea la data de 07.05.2024 și pentru Dubic Nina la data de 10.05.2024.
7. Astfel, pârâtul şi copârâţii nu au dat nici un răspuns la pretenţiile înaintate în adresa lor pentru a fi soluţionat pe cale amiabilă a situaţiei create şi evitării cheltuielilor judiciare suplimentare a eventualelor litigii judiciare. A concluzionat că a fost respectată întocmai procedura prealabilă de inițiere a acțiunii civile în instanța de judecată, or până în prezent datoriile existente la Contractele de împrumut, nu au fost achitate.
8. A mai menționat reclamanta că la înaintarea acţiunii a solicitat şi aplicarea măsurilor de asigurare a acţiunii, prin aplicarea sechestrului asupra bunurilor mobile şi imobile ale pârâților Aramă Alexei, Aramă Nelea, Dubic Nina, în limitele valorii acţiunii, în ordinea prevăzută de art.177 alin.(2) CPC în sumă de 91 700,54 lei.

Poziția instanței de fond:

9. Prin hotărârea judecătoriei Orhei, sediul Telenești din 20 ianuarie 2025 acțiunea civilă înaintată de AEÎ „Microîmprumut” a fost admisă. S-a încasat în mod solidar de la Aramă Alexei, Aramă Nelea și Dubic Nina în beneficiul AEÎ „Microîmprumut” datoria în sumă de 79 000 lei, dobânda contractuală în sumă de 12 700, 54 lei și cheltuielile de judecată și de executare în sumă totală de 10 401 lei.

Solicitarea apelantului:

10. Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 18 februarie 2025 Dubic Nina a declarat apel nemotivat prin care a solicitat admiterea apelului, casarea hotărârii în partea încasării dobânzii contractuale și a cheltuielilor de judecată.
11. Prin încheierea Colegiului Civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Nord din 15 mai 2025, nu s-a dat curs cererii de apel fiindu-i acordat termen apelantei pentru prezentarea și înregistrarea la Direcția Evidență și Documentare Procesuală (cancelaria) a Curții de Apel Nord a cererii de apel motivate, a bonului plății taxei de stat și de timbru.
12. La 12 iunie 2025 apelanta Dubic Nina a depus cererea de apel motivată prin care a solicitat admiterea apelului, casarea parțială a hotărârii, cu emiterea unei noi hotărâri prin care să fie respinsă cererea de chemare în judecată în latura încasării dobânzii de întârziere, a cheltuielilor de asistență juridică și a cheltuielilor de executare. Declararea ca fiind lovită de nulitate a clauzei prevăzute la pct. 2.1 al contractului, micșorarea corpului creditului de la 79 000 lei la 68 000 lei, micșorarea taxei de stat

conform pretențiilor respinse, încasarea cheltuielilor de judecată. Atragerea în proces în calitate de intervenient accesoriu a Comisiei Naționale a Pieții Financiare.

Argumentele părților:

13. În motivarea cererii de apel s-a invocat că, la 11 martie 2025 apelanta a achitat în favoarea intimatei suma de 8.000.00 lei cu indicarea destinaţiei plăţii „corp credit contract nr. CRC21.055043.02". La 09 aprilie 2025 apelanta a achitat în favoarea intimatei suma de 1.000.00 lei cu indicarea destinaţiei plăţii „corp credit contract nr. CRC21.055043.02". La 12 mai 2025, apelanta a achitat în favoarea intimatei suma de 1.000,00 lei cu indicarea destinaţiei plăţii „corp credit contract nr. CRC21.055043.02". La 04 iunie 2025, apelanta a achitat în favoarea intimatei suma de 1.000,00 lei cu indicarea destinaţiei plăţii „corp credit contract nr. CRC21.055043.02.". Astfel, în total, apelanta a achitat în perioada 11 martie 2025 - 04 iunie 2024 suma de 11.000,00 lei, respectiv urmează a fi dispusă micșorarea sumei datorate.
14. Alăturat apelanta a menționat că, instanţa de fond nejustificat a încasat dobânzi de întârziere, or, reclamanta nu a invocat o asemenea pretenţie. Mai mult, la dosarul cauzei nu a fost anexat nici un grafic care să probeze cuantumul dobânzii de întârziere şi modul de calculare a acestuia.
15. Referitor la concluzia instanței privind încasarea cheltuielilor de asistență juridicdă a menționat că, la cauzei nu a fost anexată listă detaliată a actelor/acţiunilor efectuate de avocat şi a timpului aferent acestora (cu tariful şi orarul), precum şi un contract/extras din contractul de prestări servicii juridice. Menţionează că plata efectuată către avocat nu este special pentru acest litigiu civil, or, intimata are mai multe cauze civile pe rol şi nu este clar dacă această plată s-a efectuat exclusiv pentru acest litigiu. La fel, susţine că avocatul nu a participat la vreo şedinţă de judecată şi consideră că pretinsele cheltuieli în această parte sunt exagerate şi neprobate.
16. Cu privire la cheltuielile de executare a menționat că, prin încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Teleneşti din 29.07.2024, s-a admis cererea de asigurare a acţiunii în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de reprezentantul, avocat Segiu Munteanu în interesele AEI „Microîmprumut" împotriva pârâţilor Aramă Alexei şi copârâţilor Aramă Nelea şi Dubic Nina privind încasarea în mod solidar a datoriei. S-a pus sechestru asupra bunurilor mobile şi imobile a mijloacelor băneşti deţinute în instituţii financiare ce aparţin pârâtului Aramă Alexei, în limita valorii acţiunii de 91 700,54 lei; S-a pus sechestru asupra bunurilor mobile şi imobile a mijloacelor băneşti deţinute în instituţii financiare ce aparţin copârâtului Aramă Nelea în limita valorii acţiunii de 91 700,54 lei; S-a pus sechestru asupra bunurilor mobile şi imobile a mijloacelor băneşti deţinute în instituţii financiare ce aparţin copârâtului Dubic Nina, în limita valorii acţiunii de 91 700,54 lei.
17. Prin decizia Curţii de Apel Nord nr. 2r-263/24 din 03 februarie 2025, încheierea Judecătoriei Orhei (sediul Teleneşti din 29.07.2024) în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de AEI „Microîmprumut" către Alexei Aramă, Nina Dubic şi Nelea Aramă privind încasarea în mod solidar a datoriei şi cheltuielilor de

judecată a fost casată integral cu emiterea unei noi încheieri prin care cererea privind aplicarea măsurilor de asigurare a acţiunii s-a respins.

18. Astfel, având în vedere faptul că încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Teleneşti din 29.07.2024 a fost casată integral, susţine că încasarea sumei de 2.100,00 MDL pentru executarea măsurilor de asigurare sunt absolut nefondate şi solicită instanţei de apel să caseze hotărârea instanţei de fond şi în această parte.
19. Cu privire la introducerea în proces a Comisiei Naţionale a Pieţei Financiare şi declararea clauzelor ca fiind abuzive, apelanta a menționat că, intimata este o organizaţie de creditare nebancară, iar Comisia Naţională a Pieţei Financiare efectuează controlul respectării de către aceste organizaţii a prevederilor art. 1069-1072, 1075-1079 şi 1081 din Codul civil referitoare la clauzele abuzive.
20. Totodată, solicită declararea din oficiul a clauzei prevăzută la pct. 2.1 din contractul nr. CRC.21.055043.02 ca fiind lovită de nulitate absolută şi contrară art. art. 1069-1072, 1075-1079 şi 1081 din Codul civil, or, clauza nu a fost negociată individual şi este contrară art. 15 din Legea nr. 202 din 12.07.2013 privind contractele de credit pentru consumatori.
21. În cadrul ședinței instanței de apel participanții la proces nu s-au prezentat din motive necunoscute instanței. Procedura de citare legală a fost respectată prin intermediul poștei terestre și poșyei electronice (f.d.123-126).
22. Prin urmare, Colegiul Civil ținând cont de prevederile art. 379 alin.2) CPC, a dispus examinarea cauzei în lipsa participanților la procescare au fost înștiințați în mod legal despre data și ora examinării cauzei.

Aprecierea instanței de apel:

23. Analizând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, temeiurile invocate în apel, examinând înscrisurile, Colegiul judiciar consideră necesar să respingă apelul din următoarele motive:
24. În conformitate cu art.362 alin.1 CPC, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunţării dispozitivului hotărîrii, dacă legea nu prevede altfel.
25. Instanţa de apel constată că Judecătoria Orhei, sediul Telenești a pronunţat dispozitivul hotărârii la 20 ianuarie 2025, iar cererea de apel a fost depusă la 18 februarie 2025, prin urmare în termenul legal.
26. În conformitate cu art. 385 lit. a) CPC instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul şi să menţină hotărârea primei instanţe.
27. În conformitate cu art. 239 CPC al RM, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărârea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele cercetate în şedinţa de judecată.
28. Articolul 241 alin. 5) CPC prevede că, în motivarea hotărîrii se indică circumstanţele cauzei, constatate de instanţă, probele pe care se întemeiază concluziile ei privitoare la aceste circumstanţe, argumentele invocate de instanţă la respingerea unor probe, legile de care s-a călăuzit instanţa.
29. Analiza pe care judecătorul o face în legătură cu motivele de fapt şi de drept, care i-au format convingerea în sensul unei anumite soluţii trebuie să fie clară şi simplă, precisă, conchisă şi fermă, să aibă putere de convingere.

30. Această dispoziţie legală a fost adoptată în scopul de a asigura o bună administrare a justiţiei, de a întări încrederea justiţiabililor în hotărârile judecătoreşti şi de a da posibilitatea instanţelor superioare să-şi exercite controlul judecătoresc.
31. Suplimentar, Colegiul remarcă că hotărârea este întemeiată, dacă în ea sunt expuse toate circumstanțele care au importanță la soluționarea cauzei și care au fost verificate în ședința de judecată multilateral, complet și au fost elucidate probele privind circumstanțele constatate ale cauzei. Concluziile privind circumstanțele de fapt ale cauzei se motivează în hotărâre prin probele enumerate în art. 117 CPC, iar în conformitate cu art. 118 alin. (5) CPC, instanța judecătorească (judecătorul) este în drept să propună părților și altor participanți la proces, după caz, să prezinte probe suplimentare și să dovedească faptele ce constituie obiectul probațiunii pentru a se convinge de veridicitatea lor.
32. În conformitate cu prevederile art. 121 Codul de procedură civilă, instanța judecătorească reține spre examinare și cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului.
33. Articolul 130 alin. (1) Cod de procedură civilă, statuează că instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectual, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.
34. În temeiul art. 240 alin. (1) Cod de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii şi admisibilitatea acțiunii.
35. În conformitate cu prevederile art. 118 al-le (1) - (3) Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor şi obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Partea care nu a exercitat pe deplin obligația de a dovedi anumite fapte este în drept să înainteze instanței judecătorești un demers prin care solicită audierea părții adverse în privința acestor fapte dacă solicitarea nu se referă la circumstanțele pe care instanța le consideră dovedite. Circumstanţele care au importantă pentru soluționarea justă a pricinii sânt determinate definitiv de instanţa judecătorească pornind de la pretențiile şi obiecţiile părţilor şi ale altor participanţi la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate.
36. În corespundere cu art. 6 paragraful 1 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale şi jurisprudenţa CtEDO, instanţele de judecată sunt obligate să motiveze hotărârile sale, care vor trebui să conţină circumstanţele cauzei constatate de instanţă, probele pe care se întemeiază concluziile referitor la admiterea sau respingerea acţiunii, alte chestiuni ce au fost soluţionate în cadrul judecării pricinii, legea materială şi/sau procedurală aplicată în cadrul judecării pricinii, argumentele instanţei în caz de respingere a unor probe prezentate de participanţi etc.

37. Conform art. 373 Cod de procedură civilă, (1) Instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. (2) În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces. (3) În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanţa de apel se pronunţă în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanţă. (5) Instanţa de apel este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel. (6) Apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situaţie mai dificilă decât aceea din hotărârea atacată cu apel, cu excepţia cazurilor când consimte şi când hotărârea este atacată şi de alţi participanţi la proces.
38. Astfel, prevederile legale enunțate în mod expres obligă instanța de apel să verifice circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar invocate de părți şi este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei și să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.
39. Or, potrivit regulilor unui proces echitabil, reţinîndu-se rolul determinant al concluziilor instanței de apel, ultima are obligaţia să examineze efectiv problemele esenţiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însuşirea motivelor instanţei inferioare *(Hirro Balani vs Spaniei, nr. 18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis vs Grecia nr. 21522/93 din 29.05.1997 §43).*
40. Lecturând hotărârea instanței de fond, Colegiul civil o consideră întemeiată, având suport legal următoarele norme materiale.
41. Articolul 5 alin. (1) Cod de procedură civilă declară, că orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanță judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile şi interesele legitime.
42. Conform prevederilor art.9 alin.1) Codul civil*,* drepturile şi obligaţiile civile apar în temeiul legii, precum şi în baza actelor persoanelor fizice şi juridice care, deşi nu sunt prevăzute de lege, dau naştere la drepturi şi obligaţii civile, pornind de la principiile legislaţiei civile.
43. Conform art. 10 alin. (1) Cod civil, persoanele fizice şi juridice participante la raporturile juridice civile trebuie să își exercite drepturile şi să își execute obligațiile cu bună-credință, în acord cu legea, cu contractul, cu ordinea publică şi cu bunele moravuri. Buna-credință se prezumă până la proba contrară.
44. Potrivit art. 15 alin. (1) Cod civil, apărarea drepturilor civile încălcate se face pe cale judiciară.
45. Ab initio, instanța de apel reține că în conformitate cu art. 774 alin. 1) Cod civil, în virtutea raportului obligaţional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestaţii, iar debitorul este ţinut să o execute. Prestaţia poate consta în a da, a face sau a nu face.

46. Conform art. 775 alin. (1) Cod civil, debitorul şi creditorul trebuie să se comporte cu bună-credinţă la momentul naşterii, pe durata existenţei, la momentul executării şi stingerii obligaţiei.
47. Potrivit art. 776 Codul civil, obligaţiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) şi din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condiţiile legii.
48. În corespundere cu art. 858, alin. (2) Codul civil, obligaţia trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credinţă, la locul şi în momentul stabilit.
49. În temeiul art.992 alin. (1) din Codul Civil, contract este acordul de voinţă realizat între două sau mai multe persoane prin care se stabilesc, se modifică sau se sting raporturi juridice, iar potrivit art.993 alin.(2), părţile contractante pot încheia în mod liber, în limitele dispoziţiilor legale imperative, contracte şi pot stabili conţinutul lor.
50. La fel, pevederile art.1242 alin.(1) Cod civil statuează, că prin contractul de împrumut o parte (împrumutător) se obligă să dea în proprietate celeilalte părți (împrumutatul) bani sau alte bunuri fungibile, iar aceasta se obligă să restituie banii în aceeași sumă sau bunuri de același gen, calitate şi cantitate la expirarea termenului pentru care i-au fost date.
51. În conformitate cu art.1244 alin. (1), (2) Cod civil, în baza contractului de împrumut, părţile pot prevedea şi plata unei dobînzi, a cărei rată anuală nu poate depăşi dublul ratei de referinţă CHIBOR înregistrată în ziua bancară anterioară datei în care părţile au stipulat rata dobînzii. În sensul prezentului alineat, rata de referinţă CHIBOR este rata calculată în modul stabilit de Banca Naţională a Moldovei, în baza cotaţiilor orientative/ferme ale băncilor contributorii pentru plasarea mijloacelor băneşti în lei moldoveneşti la alte bănci, pe termen de 12 luni.(2)Interdicţia prevăzută la alin.(1) nu se aplică dobînzilor percepute sau plătite de către Ministerul Finanţelor, Banca Naţională a Moldovei, de băncile comerciale, de asociaţiile de economii şi împrumut, organizaţiile de creditare nebancară, precum şi în alte cazuri prevăzute de lege.
52. Conform art. 864 Cod Civil, (2) În cazul în care obligația pecuniară urmează a fi executată în rate, creditorul poate pretinde executarea imediată a ratelor neajunse la scadență dacă: a) a survenit unul din cazurile prevăzute la alin. (1); b) o rată rămîne neplătită, total sau parțial, mai mult de 45 de zile de la scadența acesteia; c) pe parcursul oricărei perioade de 12 luni consecutive, trei sau mai multe rate nu au fost plătite integral la scadență; d) sînt întrunite condițiile care îl îndreptățesc pe creditor să recurgă la rezoluțiune pentru neexecutare a contractului din care rezultă obligația pecuniară. (4) Orice clauză contrară dispozițiilor prezentului articol în detrimentul debitorului consumator este lovită de nulitate absolută.
53. Art.1247 alin. (1) Cod civil prevede că, împrumutatul trebuie să restituie împrumutul în termenul şi în modul stabilit în contract. Dacă nu au fost stabilite dobânzi, el are dreptul să restituie împrumutul şi până la expirarea termenului. O asemenea restituire are ca efect rezoluțiunea împrumutului.
54. Potrivit art.1248 alin. (2) Cod civil, dacă în contract este prevăzută restituirea împrumutului în rate şi împrumutatul nu le restituie în modul stabilit, împrumutătorul poate cere restituirea imediată a întregului împrumut şi a dobînzii aferente în condiţiile stabilite la art. 864 alin. (2) şi (4).

55. Potrivit art.1249 Cod civil, în cazul în care împrumutatul nu-şi respectă obligaţiile privind garantarea restituirii bunului, împrumutătorul poate cere restituirea lui imediată şi a dobînzii aferente.
56. Deci, principala obligaţie a împrumutatului este de a restitui împrumutul în termenul şi modul prevăzut de contract.
57. Tot aici, Colegiul reține că răspunderea civilă contractuală presupune un raport juridic obligațional, în temeiul căruia debitorul este ținut să-l despăgubească pe creditor pentru neexecutarea, sau executarea necorespunzătoare a obligațiilor prevăzute de contract.
58. Din probatoriu cauzei se atestă faptul că, la data de 21 august 2023 între AEÎ „Microîmprumut" în calitate de împrumutător și Aramă Alexei în calitate de împrumutat a fost semnat contractul de împrumut nr. CRC.21.055043.02 (f.d.15-16).
59. Potrivit pct.1.1 ale acestui contract de împrumut, AEÎ „Microîmprumut" i-a acordat lui Aramă Alexei un împrumut în mărime de 80 000 lei, cu termenul final de rambursare de 40 luni.
60. Dovada transmiterii sumei de bani cu titlu de împrumut sunt: dispoziția de plată nr. 143 din 21.08.2023; dispoziția de plată nr. 159 din 12.09.2023; dispoziția de plată nr. 169 din 29.09.2023; dispoziția de plată nr. 171 din 04.10.2023, anexate la materialele cauzei (f.d.21-24), prin care AEÎ „Microîmprumut" a eliberat lui Aramă Alexei în temeiul contractului de împrumut nr. CRC.21.055043.02, suma de 80 000 lei.
61. Prin urmare este cert că, între părțile litigante s-a stabilit un raport juridic în baza contractului sinalagmatic în care fiecare dintre părți și a obligat reciproc, astfel încât obligația fiecăreia din ele să fie corelativă obligației celeilalte, și anume reclamantul s-a obligat să transfere în contul pârâtului suma de 80 000 lei cu titlu de împrumut, iar pârâtul Aramă Alexei s-a obligat în termen de 40 luni să restituie împrumutul și sumele aferente contractului de împrumut.
62. Totodată, Colegiul civil reține că în scopul asigurării obligaţiunilor de rambursare a împrumutului la data de 21 august 2023 a fost încheiat contractul de fidejusiune nr. CRC.21.055043.02./F cu Aramă Nelea, care a garantat pentru Aramă Alexei faţă de creditor să execute obligaţiile acestuia (f.d.17).
63. La fel, în scopul asigurării obligaţiunilor de rambursare a împrumutului la data de 21 august 2023 a fost încheiat contractul de fidejusiune nr. CRC.21.055043.02/F cu Dubic Nina, care a garantat pentru Aramă Alexei faţă de creditor să execute obligaţiile acestuia (f.d.18).
64. La caz, se reiterează prevederile art.1628 alin.2) Cod Civil al RM, care indică că, fidejusiunea este obligaţia garantului (fidejusorul) asumată în folosul unui creditor cu scopul de a garanta obligaţia pe care debitorul o datorează creditorului (obligaţia garantată) şi care apare şi devine scadentă doar dacă apare şi devine scadentă obligaţia garantată.
65. În acest sens Colegiul Civil menţionează că, garanţiile sînt mijloacele juridice care conferă creditorului titularul dreptului prioritar faţă de alţi creditori în ceea ce priveşte urmărirea silită a unui bun determinat din patrimoniul debitorului, sau posibilitatea de a urmări şi o altă persoană care s-a angajat alături de debitor.

66. Garanţiile au menirea de a contracara riscul pierderii ce rezultă pentru creditor din imposibilitatea debitorului de a rambursa creditul contractat.
67. Din dispoziția art. 861 alin. (2) Cod civil, se deduce că dacă datoria de a executa imediat nu rezultă din lege, contract sau din natura obligației, debitorul trebuie să execute obligația în termen de 7 zile din momentul primirii facturii sau a unei cereri echivalente din partea creditorului. Introducerea acțiunii în justiție faţă de debitor se asimilează cererii de executare din partea creditorului.
68. În contextul dispozițiilor legal citate și ținând cont de faptul că împrumutatul nu a respectat condiţiile contractului de împrumut sus menţionat, nu a achitat plăţile stabilite prin contract și ratele acestuia, la data de 29 aprilie 2024, AEÎ „Microîmprumut" a expediat împrumutatului Aramă Alexei și fidejusorilor Aramă Nelea și Dubic Nina reclamație de restituire a împrumutului/datoriei restante, prin care li s-a comunicat despre existenţa datoriilor şi li s-a acordat termen pentru stingerea acestora în termen de 10 zile (f.d.28-30) reclamații lăsate fără răspuns și executare, motiv pentru care reclamantul s-a adresat cu prezenta acțiune în judecată.
69. Drept urmare, la 24 iulie 2024 reclamanta AEÎ „Microîmprumut" a depus o cerere de chemare în judecată către Aramă Alexei, Aramă Nelea și Dubic Nina prin care a solicitat încasarea datoriei în mărime de 91700, 54 lei rezultată din contractul de împrumut nr. CRC.21.055043.02 din 21 august 2023.
70. Fiind investită cu examinarea cauzei în fond, prima instanță prin hotărârea din 20 ianuarie 2025 a ajuns la concluzia de a admite acțiunea civilă înaintată de AEÎ „Microîmprumut".
71. Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, Dubic Nina a contestat-o cu apel.
72. Colegiul notează că, apelanta Dubic Nina nu contestă hotărârea judecătoriei Orhei, sediul Telenești din 20 ianuarie 2025 integral, nefiind de acord cu hotărârea dată în latura admiterii pretenției privind încasarea dobânzii de întârziere, a cheltuielilor de asistență juridică și a cheltuielilor de executare.
73. Având în vedere că prin apelul declarat apelantul a solicitat casarea hotărârii în parte, Colegiul civil, în temeiul art.373 CPC va efectua controlul legalității și temeiniciei hotărârii primei instanțe numai în partea contestată în limetele pretențiilor din cererea de apel declarată.
74. Cu referire la dezacordul apelantei cu hotărârea instanței de fond în latura încasării "dobânzii de întârziere", apelanta a invocat că reclamanta nu a înaintat o semenea pretenție.
75. Conform pct.2.1 al contractul de împrumut nr. CRC.21.055043.02, părțile au stabilit că pentru utilizarea împrumutului împrumutatul achită asociației dobândă nominală în mărime de 39% anual, iar potrivit pct. 2.2 al contractului, dobînda se calculează în baza zilnică, începînd cu ziua primirii de către împrumutat a împrumutului. Drept bază de calcul se stabilește anul din 12 luni cu 360 zile. (f.d.15).
76. După cum rezultă din conținutul cererii de chemare în judecată, reclamantul initimat a solicitat, iar instanța de fond a dispus incasarea sumei de 12700, 54 lei cu titlu de dobîndă contractuală și nu "dobîndă de întîrziere", precum invocă apelanta.

77. Colegiul atestă că instanța de fond în motivarea soluției incasării dobînzii contractuale, corect a făcut referire la prevederile art. 943 Cod civil, care stipulează că *dobînda*, dobînda de întîrziere sau, după caz, penalitatea *se calculează numai asupra sumei de bază a obligației pecuniare (capitalului)*. Astfel, instanța de fond, întru motivarea soluției de incasare a sumei de 12700, 54 lei nu a făcut referire la prevederile art. 942 Cod civil, care reglementează dobînda de întîrziere în executarea obligațiilor pecuniare, dar a făcut inclusiv trimitere la prevederile art. 943 Cod civil și prevederile pct. 2.1. al contractului, ce regelemntează obligația de plată a dobînzii contractuale, iar prin urmare a incasat suma respectivă ce a fost calculate de reclamant asupra sumei de bază a obligației pecuniare (capitalului).
78. Ce ține de cerința apelantei privind nulitatea absolută a pct. 2.1 din contractul de împrumut nr. CRC.21.055043.02 din 21 august 2023, Colegiul atestă că, la pct. 2.1 al contractului de împrumut este prevăzută dobânda nominală în mărime de 39% anual, care conform pct. 2.2 al contractului se calculează în bază zilnică, începând cu ziua primirii împrumutului drept bază de calcul se stabilește anual din 12 luni cu 360 zile.
79. Conform art. 329 alin. (1) din Codul Civil, în contractele cu consumatorii sînt nule clauzele abuzive, precum şi clauzele prin care se derogă de la dispoziţiile legale de la care este interzis a se deroga în detrimentul consumatorului.
80. Potrivit art. 332 alin. (1) din Codul Civil, dispoziţiile legale privind nulitatea actului juridic se aplică în mod corespunzător cînd doar una sau mai multe clauze ale sale sînt supuse nulităţii.
81. Potrivit art. 1069 alin. (1) și (4) din Codul civil, clauza propusă de una dintre părți nu este negociată individual dacă cealaltă parte nu a putut să-i influențeze conținutul, în special deoarece aceasta s-a elaborat anticipat, indiferent că face parte din clauze standard sau nu. În contractul dintre un profesionist și un consumator se prezumă că: a) clauzele au fost propuse de către profesionist; b) clauzele nu au fost negociate individual; c) clauzele elaborate de către un intermediar sau un alt terț au fost propuse de către profesionist. Totodată, alin.(3) a normei date stabilește că, dacă o clauză a fost propusă ca parte a unor clauze standard, se prezumă că ea nu a fost negociată.
82. Conform art. 1071 din Codul civil, persoana care prezintă clauze care nu au fost negociate individual este obligată să se asigure că ele sunt elaborate și comunicate într-un limbaj clar și inteligibil, precum și să fie lizibile. Această cerință este aplicabilă textului în întregime, inclusiv notelor de subsol, trimiterilor la alte texte sau specificațiilor de orice natură. Într-un contract dintre un profesionist și un consumator, clauza propusă de către profesionist cu încălcarea obligației de transparență impuse prin dispozițiile alin.(l) poate fi considerată abuzivă doar pe acest unic temei.
83. Articolul 1072 alin. (1) din Codul civil stabilește că, într-un contract dintre un profesionist și un consumator, clauza care nu a fost negociată individual se consideră abuzivă dacă este propusă de către profesionist *și dezavantajează considerabil, contrar bunei-credințe, consumatorul*.

84. Conform art. 1073 alin. (1) din Codul civil stipulează că, într-un contract dintre profesioniști, clauza propusă de către o parte care nu a fost negociată individual se consideră abuzivă dacă este prevăzută la art. 1077 și *deviază considerabil, contrar bunei-credințe, de la bunele practici comerciale*.
85. În conformitate cu prevederile art. 1076 alin. (1) din Codul civil, clauza abuzivă este lovită de nulitate absolută.
86. În baza art. 1077 alin. (1) pct. 3) din Codul civil, sunt considerate abuzive clauzele care nu au fost negociate individual și au ca obiect sau efect, obligarea consumatorului de a respecta clauze cu care acesta nu a avut posibilitatea reală să se familiarizeze înainte de încheierea contractului.
87. Potrivit prevederilor art. 1079 din Codul Civil, într-un contract dintre un profesionist şi un consumator, clauzele indicate la art. 1077 alin. (1) pct. l)-3) sunt considerate abuzive chiar dacă ele au fost negociate individual cu consumatorul.
88. În corespundere cu art. 1081 alin. (4) din Codul civil privind domeniul de aplicare a clauzelor abuzive, orice clauză contrară dispozițiilor prezentului capitol este lovită de nulitate absolute.
89. Conform art, 3 din Directiva 93/13 CEE, o clauză contractuală, nefiind negociată în mod individual cu consumatorul, este abuzivă, în cazul în care creează, contrar cerinţelor de bună-credinţă, prin ea însăşi sau împreună cu alte prevederi din contract, în detrimentul consumatorului, un dezechilibru semnificativ între drepturile şi obligațiile părților care decurg din contract. Se consideră întotdeauna că o clauză nu a fost negociată individual, atunci când a fost inclusă de către comerciant în prealabil şi, din acest motiv, consumatorul nu a avut posibilitatea de a influenţa conţinutul ei.
90. Astfel, referitor la dobânda în mărime de 39%, Colegiul atestă că apelanta a invocat că aceasta nu a fost negociată individual.
91. La acest capitol Colegiul, nu pot fi reține alegațiile apelantei precum că, clauza contractuală prevăzută la pct. 2.1 la contractul de împrumut nu a fost negociată individual, or, apelantei i-a fost eliberată Informația standart pentru fidejusor privind împrumutul pentru consumatori (membri), astfel fiindu-i furnizată informația și caracteristicile împrumutului cu privire la clauzele contractuale cuprinse în contractul de împrumut, inclusiv la dobânda nominală în mărime de 39, 00 % anual (f.d.20).
92. Astfel, apelantei i-au fost explicate condițiile contractului de împrumut, iar în urma semnării Informației standart pentru fidejusor privind împrumutul pentru consumatori (membri), ultima a confirmat faptul că a luat cunoștință cu 5 zile înainte de eliberarea împrumutului cu informațiile precontractuale, efectele generale ale fidejusiunii și riscurile concrete la care se expune și le acceptă.
93. De altfel Colegiul atestă că, textul contractului de împrumut nr. CRC.21.055043.02 din 21.08.2023 este lizibil și ușor de perceput, iar clauzele contractului de împrumut sunt elaborate și comunicate într-un limbaj clar și lizibil, care puteau fi ușor înțelese de către apelantă.

94. Totodată, Colegiul atestă că potrivit art. 10 lit. i) al Legii asociațiilor de economii și împrumut nr. 139 din 21.06.2007 (în vigoare la data semnării contractului) Asociaţia nu este în drept: *să stabilească costul total al împrumutului* (care include dobânzi, comisioane, taxe, penalități, dobânzi de întârziere și orice alt tip de plată) *mai mare decât valoarea debursată conform contractului respectiv pentru membrul debitor persoană fizică care intenționează să beneficieze sau beneficiază de serviciile asociației de economii și împrumut pentru necesități nelegate de activitatea de antreprenor* sau de cea profesională, împrumut care nu este destinat achiziționării, construcției sau renovării (modernizării) unei locuințe garantate cu un bun imobil în vederea asigurării obligației de plată a împrumutului respectiv.
95. După cum rezultă conținutul pct. 2.4. al contractului de împrumut, împrumutatul s-a obligat să ramburseze integral suma împrumutului și dobînda aferentă în termen de 40 luni, în sumă totală de 1543845 lei.
96. Or, în sensul legal menționat, costul total ale unui contract de împrumut (care în speță include doar dobânda contractuală) acordat de asociația de economii și împrumut, nu poate depăși suma inițial împrumutată, în cazul dedus judecății suma de 80000 lei. Adică, suma total achitată de către debitor nu poate fi mai mare de 160000 lei (80000 lei corpul împrumutului + 80000 lei costurile totale maxime ale împrumutului), legiuitorul stabilind că pentru asociațiile de economii și împrumut anume dublul sumei debursate inițial este una rezonabilă, nefiind una abuzivă.
97. Prin urmare, în cazul în care s-a constatat că costul total al împrumutului acordat (ce a inclus în speță doar dobînda contractuală) nu depășește valoarea debursată, debitorul fiind obligat la restituirea sumei de 154845 lei (80000 lei corpul împrumutului + 74845 lei dobînda contractuală) Colegiul judiciar conchide cert și tranșant că în speță clauza prevăzută la pct. 2.1 al contractului nu este una abuzivă.
98. Referitor la dezacordul apelantei cu hotărârea instanței de fond în latura încasării cheltuielilor de asistență juridică, Colegiul civil reține următoarele.
99. Potrivit prevederilor art. 94 alin.1)CPC, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pîrîtului – proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului.
100. În conformitate cu prevederile art. 90 lit. i) CPC, din cheltuielile de judecare a pricinii fac parte cheltuielile de asistenţă juridică.
101. Conform prevederilor art.96 CPC, (1) Instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile ei de asistenţă juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile.
102. Conform alin. (1^1) al aceluiași articol, cheltuielile menţionate la alin. (1) se compensează părţii care a avut cîştig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.
103. Potrivit bonului de plată din 19 iulie 2024, pentru serviciile de asistență juridică prestate de avocatul Sergiu Munteanu, reclamanta a achitat suma de 5000 lei

(f.d.2), totodată s-a prezentat borderoul de calcul privind onorariul avocatului pentru serviciile prestate la suma de 5000 lei (f.d.36).

104. Astfel, reieşind din practica judiciară în instanţele naţionale și recomandarea Consiliului Uniunii Avocaţilor din 27.05.2022 privind recomandărilor cuantumul onorariilor avocaţilor şi compensarea de către instanţele de judecată a cheltuielilor de asistenţă juridică, ținînd cont de nivelul de complexitate al cauzei, instanţa de apel consideră că instanța de fond just a considerat că cheltuielile de asistenţă juridică, sunt necesare şi rezonabile, care urmează a fi compensate și urmează a fi apreciate la suma de 5000 lei, care în opinia instanței este argumentată și poate fi considerată corespunzătoare acțiunilor întreprinse și rezonabilă ca mărime.
105. Cu referire la dezacordul apelantei cu hotărârea instanței de fond în latura încasării cheltuielilor de executare, Colegiul civil reține următoarele.
106. La caz se atestă că, odată cu înaintarea acțiunii în judecată, reclamanta a solicitat aplicarea măsurilor de asigurare a acțiunii care prin încheierea din 29 iulie 2024 a fost admisă (f.d.57-60). Astfel, la intentarea procedurii de executarea a documentului executoriu-încheierea judecătoriei, Orhei, sediul Telenești din 29.07.2024, reclamanta a avut de suportat cheltuieli de executare în mărime de 2100,00 lei, fapt confirmat prin nota de plată din 25.09.2024 (f.d.74).
107. Faptul că prin decizia Curţii de Apel Nord nr. 2r-263/24 din 03 februarie 2025, încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Teleneşti din 29.07.2024 a fost casată integral cu emiterea unei noi încheieri prin care cererea privind aplicarea măsurilor de asigurare a acţiunii s-a respins, nicidecum nu servește temei de respingere a pretenției înaintată de reclamantă privind încasarea cheltuielilor de executare.
108. Or, cheltuielile de executare au fost suportate ca urmare a neexecutării obligațiunilor contractuale de restituire a împrumutului în termen, fapt ce justifică solicitarea de restituire a acestor cheltuieli. Prin urmare, nu pot constitui un temei pentru respingerea pretenției reclamantei privind recuperarea cheltuielilor de executare suportate, în condițiile în care acestea sunt justificate și rezultă din documentele prezentate.
109. Referitor la argumentele apelantei precum că, în perioada 11 martie 2025 - 04 iunie 2024 a achitat în total de 11.000 lei, respectiv urmează a fi dispusă micșorarea sumei datorate, Colegiul civil reține următoarele.
110. Potrivit Ordinului de încasare a numerarului din 11 martie 2025 apelanta a achitat în favoarea intimatei AEÎ „Microîmprumut” suma de 8000 lei în cu destinaţia plăţii „corp credit contract nr. CRC21.055043.02” (f.d.119), la 09 aprilie 2025 apelanta a achitat suma de 1000 lei (f.d.121), la 12 mai 2025, apelanta a achitat suma de 1000 lei (f.d.120) iar la 04 iunie 2025, apelanta a achitat suma de 1000 lei, în total, apelanta a achitat suma de 11 000 lei.
111. Prin urmare, în cazul în care apelanta Dubic Nina ulterior emiterii hotărârii instanței de fond, a achitat suma de 11000 lei în contul AEÎ „Microîmprumut”, Colegiul Civil v-a dispune lăsarea fără executare silită a hotărârii în latura încasării sumei de 11000 lei.

112. Referitor la solicitarea apelantei privind atragerea în proces a Comisiei Naţionale a Pieţei Financiare, Colegiul menționează faptul că, prin încheierea protocolară din 28 octombrie 2025 Colegiul civil a respins solicitarea apelantei.
113. Conform prevederilor art. 37 alin.2) al Legii privind protecția consumatorilor nr. 105 din 13.03.2003, Comisia Naţională a Pieţei Financiare supraveghează respectarea de către subiecţii prevăzuţi la art.4 alin.(2^1) din Legea nr.192/1998 privind Comisia Naţională a Pieţei Financiare a prevederilor art.1069–1072, 1075–1079 şi 1081 din Codul civil în partea referitoare la contractele încheiate cu consumatorii şi constatarea clauzelor abuzive în contracte, la cererea consumatorului sau din oficiu, în condiţiile legii.
114. Art. 4 alin.2^1) al Legii nr. 192 din 12.11.2018 privind Comisia Națională a Pieții Financiare (în vigoare la data înaintării acțiunii în judecată) prevede că, Subiecţi ai raporturilor ce ţin de reglementarea, supravegherea şi controlul în domeniul protecţiei drepturilor consumatorilor sunt:a) participanţii profesionişti; b) participanţii profesionişti pe piaţa asigurărilor, în sensul Legii nr.92/2022 privind activitatea de asigurare sau de reasigurare; c) organizaţiile de creditare nebancară; d) băncile; e) prestatorii de servicii de plată specificaţi la art.5 alin.(1) lit.b) şi c) din Legea nr.114/2012 cu privire la serviciile de plată şi moneda electronică, unităţile de schimb valutar (altele decât băncile).
115. Prin urmare, atribuțiile Comisiei Naționale a Pieții Financiare la momentul înaintării acțiunii în judecată, nu se extindeau asupra Asociațiilor de economii și împrumut, respectiv solicitarea privind atragerea în proces a AEÎ „Microîmprumut” nu poate fi admisă, or, respectarea de către AEÎ „Microîmprumut” a prevederilor aferente protecției drepturilor consumatorilor, la acel moment excedea aria de competență a Comisiei Naționale a Pieții Financiare.
116. Respectiv, din analiza probatoriului, înscrisurilor, motivelor și situației faptice reale a pricinii, Colegiul conchide că soluția dată de instanța de fond în cadrul actualului litigiu este una legală, corespunzând cadrului legislativ și normativ pertinent, aplicabil speței, iar poziția apelantei expusă în cererea de apel nu poate fi admisă, deoarece se reduce, în marea sa majoritate, la critici formale, lipsite de suport probant și în lipsa unei justificări legale.
117. O astfel de abordare, însă, nu poate fi reținută și admisă de instanța de apel, deoarece prin conținutul său nu indică la o altă stare de fapt și nu răstoarnă situația constatată de instanța de fond, bazată pe normele de drept material pertinent, astfel, Colegiul consideră apelul neîntemeiat și care urmează a fi respins, cu menținerea hotărârii instanței de fond.
118. În temeiul art. 385 lit. „a” CPC al RM, Colegiul civil

Decide:

Respinge cererea de apel declarată de Nina Dubic.

Menține hotărârea judecătoriei Orhei, sediul Telenești din 20 ianuarie 2025 emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de AEÎ ”Microîmprumut” către

Alexei Aramă, Nelea Aramă și Nina Dubic privind încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată, fără modificări.

Hotărârea judecătoriei Orhei, sediul Telenești din 20 ianuarie 2025, în latura încasării sumei achitate de 11000 (unsprezece mii) lei, se lasă fără executare silită.

Decizia este definitivă cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 2 luni prin intermediul Curții Supreme de Justiție.

Președintele ședinței,
judecător **Elena Grumeza**

Judecătorii **Ivan Parii** **Natalia Costaș**